

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Гл. № 12 / К. 9 / 11 / 97
Дата 12.09.1997

ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ
СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

М. Атанасов
12-09-1997

СТАНОВИЩЕ

от Милен Атанасов Вълков, определен
като заинтересувана страна по к.д.
N 11/1997 г

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Съгласно Ваше определение от 31 юли т.г. съм посочен като заинтересувана страна по дело N11 по искане на група народни представители за установяване на противоконституционност на решението на Народното събрание от 11 юли 1997 г. /ДВ бр.56/15.07.97г./ за освобождаването и избирането на генерален директор на Българската телеграфна агенция.

При обсъждането и приемането на това решение не бях допуснат в пленарната зала, въпреки предложението на народни представители да бъда поканен в залата и не ми бе дадена думата, с което смятам, че ми бе нарушено правото на защита, посочено в чл. 56 от Конституцията. В свое решение N 3/17.05.1994 г. по к.д. N1/_г. /ДВ бр.49/94 г., попр. ДВ бр.52/94г./ КС посочва, че въпросният конституционен текст има „непосредствено действие“ и „правото на защита е основно, всеобщо, лично право на гражданите, то е средство за защита на други техни нарушения или защитени права, или законни интереси“. Това конституционно право има различни форми, като една от тях е предварително изслушване „на гражданите, преди органът да вземе решение, което е подчертано от КС.

1. Като мотив за моето освобождаване в решението на Народно събрание само се посочва, без да бъдат конкретизирани, „новите условия, при които БТА трябва да осъществява своята дейност като национална институция.

За генерален директора на БТА бях избран от НС през юни 1995 година. Още през първите няколко седмици установих, че в БТА липсва вътрешна нормативна уредба за различните видове дейности и услуги /правила, ценоразписи, разходни норми и др./, констатирах груби нарушения на Закона за счетоводството, незадоволителна отчетност и липса на финансов контрол, неуредени плащания към БТК, загуби на собствени средства в размер на 30 млн. лв., крайно незадоволителни приходи и ниска работна заплата, напълно унищожена дейност на редакция „Пресфото“, премахната кореспондентска мрежа в чужбина и никакви документи за извършвани инвентаризации през последните три години. Голяма част от договорите на БТА към това време бяха подписвани от низови ръководители и служители, без да имат право на това. Автомобилният парк на агенцията бе остарял, а от предоставените под аренда обекти /клуб-ресторант и барче/ в БТА не постъпваха

никакви приходи. Отчитаха се и постоянни загуби от почивните бази на агенцията.

В резултат на двегодишен труд на цялото ръководство на агенцията всичко това бе преодоляно, като бе разработена вътрешна нормативна уредба в БТА, въведена бе постоянна финансово-счетоводна отчетност и контрол, съгласно изискванията на Закона за счетоводството. От 1995 г. БТА е редовен данькоплатец, като бе принудена през същата година да внесе 16 млн. лв. такси и лихви, невнесени по вина на главния счетоводител /освободен от работа след цялостна ревизия през същия период/.

Въпреки трудните в икономическо отношение 1995,1996 и началото на 1997 гг. ръководството на агенцията успя да увеличи значително приходита на БТА и да постигне съответното заплащане на високо квалифицирания труд на служителите в БТА. През 1995 г. журналистите и служителите в БТА получаваха значително по-ниско възнаграждение от колегите си в периодичния печат и в подобни институции /БНР и БНТ/. През първото полугодие на 1997 г. тяхното възнаграждение надминаваше това на колегите им в почти всички национални всекидневници, БНР и БНТ. Документите за всичко посочено дотук се съхраняват в счетоводството на БТА и в архивите на четирите синдикални организации в БТА. Фактите са потвърдени и от финансовите и счетоводните ревизии в БТА, извършени през периода 1995 - 1997 година.

По отношение на основната дейност на БТА като единствена, национална информационна агенция в република България мога да посоча следното:

- през периода 1991 - 1995 г. БТА бе доведена до състоянието да работи едва ли не само за себе си. Поради неадекватна ценова политика и съмнения в обективността на нейната продукция редица големи вестници се бяха отказали от услугите ѝ. Практически бе ликвидирана дейността на редакция „Пресфото“ като бяха уволнени фоторепортерите. През 1992 г. бяха спрани списанията „По света“ и „ЛИК“ като единствено остана при това с много малък тираж списание „Паралели“. Пак през 1992 г. е внесена четирицветна печатарска машина, без да бъде осигурено финансирането ѝ. Това на практика доведе през този период БТА до финансов колапс. Пак през същия период бе ликвидирана кореспондентската мрежа на агенцията в чужбина, което няма аналог в дейността на нито една информационна агенция, включително и в бившите социалистически страни от Централна и Източна Европа. Това доведе до значително намаляване на интереса към всекидневните информации на БТА.

- към момента на моето освобождаване от длъжност /юни 1997г./ в България нямаше сериозна медия, която да не бе абонат на информационните емисии на БТА. БНР, БНТ, всички национални всекидневници - частни или партийни, по-важните регионални вестници, столични и регионални радиа и тв-станции са абонати на БТА . Това е най-красноречивият атестат за възвърнатото доверие към информацията на БТА. През периода 1995-1997 г. чувствително бяха разширени и международните връзки на агенцията. В момента абонати на БТА са радио „Франс Ентернационал, радио Свободна Европа,БИ БИ СИ, Асошиейтед прес, Франс прес, Гласът на Америка, Баварското

радио, швейцарският в. Нойе Цюрхер Цайтунг, австрийският Ди Пресе, японският Асахи шимбун, Федералната служба по почета към германското правителство, американската Федерална служба за разпространение на информация /САЩ/, австрийската национална банка и т.н.

През 1996 г. БТА започна издаването на две нови списания - „Шампиони“ и „Сто на сто“, които успешно се продават в България. През същата година БТА успя да получи от македонското министерство на вътрешните работи разрешение и започна да разпространява списанията „Паралели“ и „Шампиони“ в Република Македония. През същата година бе възстановено кореспондентското бюро на БТА в Белград и бе планирано възстановяването на това в Атина и Анкара.

От 1995 г. в БТА започна с финансовата подкрепа на ЮНЕСКО /началото на проекта като подготовка бе положено през 1994 г. под ръководството на покойния Стефан Господинов/ коренно технологическо обновление на преносната среда за информационните емисии на агенцията. Изградена бе уникална мрежа за предаване на данни /тестови и снимкови/ до абонатите на БТА. В края на 1996 г. бе подготвена необходимата документация за втория транш от финансовата подкрепа на ЮНЕСКО за комуникативната мрежа /100-те хиляди долара, получени през септември 1997 г./ . През 1996 г. бе възстановена дейността на Пресклуба на БТА, започна се разширяване на дейността на редакция „Пресфотото“.

По инициатива на ръководството на БТА и с участието на синдикалните журналистически дружества през февруари-май 1996 г. бе разработен и приет Правилник за информационната дейност на БТА. Той бе приет от Агенционния съвет на БТА и се базира на опита и на документи, регламентиращи работата на световните агенции Ройтер, Франс прес, Асошиейтед прес, БИ БИ СИ.

През 1995 -1997 г. ръководството на БТА провеждаше постоянни консултации и срещи с представителите на четирите синдикални организации в агенцията. През този период нямаше нито един нерешен въпрос между работодател и работници, включително и за извършване на необходимите към определени моменти съкращения в персонала. Протоколите за тези обсъждания и постигането на съгласия се пазят и в синдикалните организации. **През този период в БТА нямаше нито един случай на социално напрежение, обвинения в цензура или потъпкване на правата на журналистите да упражняват свободно и демократично своята професия, на правото на всеки работещ да работи в нормална обстановка и да получава достойно възнаграждение за своя труд.** Нещо повече - всичко това бе потвърдено в откритото писмо на ръководителите на синдикалните организации до президента, министър-председателя и НС против моето освобождаване през юли т.г.

Независимо от трудностите, БТА, която не получава от държавния бюджет средства за заплати и за покриване на основните си дейности, през периода 1995-1997 започна и поддържа редица социални придобивки за своите служители като отстъпки в стол-ресторанта, безплатно нощуване в творческия дом на Витоша, отстъпки в храната там и приемливи за синдикатите условия за ползване на почивните бази в Шкорпиловци и Балчик.

2. Като мотив за моето освобождаване в решението на НС се посочвао и следното: „Промените в ръководството на агенцията обаче следват от положението, което БТА заема, както и от изискването за съществуване на доверие от страна на Народното събрание към БТА и към нейното ръководство“.

По отношение на този мотив мога да заявя, че през периода юни 1995 - юли 1997 г. към БТА не е отправян никакъв упрек или претенции за забавяне,изменяне или манипулиране на нейна информация, подавана към абонатите ѝ, за скриване, премълчаване или подменяне на събития и факти. Такива обвинения или претенции не са отправяни към БТА от парламентарно представени политически сили, извънпарламентарни сили, държавни институции, фирми, обществени институции, както и от страна на българските и чуждите абонати на информационните емисии на БТА.

Напротив - именно поради факта, че единствена от националните медии БТА не бе обвинена в цензура, НЦИОМ /към Народното събрание/ издаде своето мащабно социологическо изследване на гражданските протести в началото на 1997 г., довели до пресрочните парламентарни избори и озаглавено „Дневник на протеста“, опирайки се на информационните емисии на агенцията. Това изрично е подчертано в преамбюла на въпросното изследване.

Близо месец преди да се разглежда въпроса за освобождаването и назначаването на генерален директор на БТА **Комисията за култура и медии към 38 Народно събрание изслуша и одобри** представена от мен информация за цялостната дейност на БТА през периода юни 1995-юли 1997 г. От страна на народните представители не бяха поставени никакви сериозни упреци към дейността на БТА и работата на нейното ръководство, включително и към мен лично. Във въпросната комисия не са разглеждани такива информации за цялостната дейност на БНТ и БНР.

Представям всичко това на вниманието на Конституционния съд поради факта, че с недопускането ми в пленарната зала на Народното събрание не можах да запозная народните представители с посочените по-горе обстоятелства и с дейността на БТА, такава каквато бе през юни 1995 г. при избирането ми за генерален директор и такава, каквато бе през юли 1997 г. при освобождаването ми. Ако народните представители бяха запознати с тези обективни факти, те вероятно биха могли да гласуват по друг начин. В настоящия момент не защитавам само себе си, а и всички колеги от БТА, за чиято дейност народните представители нямаха възможност да се информират. От една страна ми бе нарушено конституционното право на защита. От друга - народните представители бяха лишени от информация, за да упражнят правото си на гласуване обективно и безпристрастно, защото народният представител представлява целия народ /чл.67 от Конституцията/ и от това произтича задължението му за безпристрастно и обективно гласуване, което може да се осъществи единствено при наличието на точна и вярна информация.

В заключение, уважаеми господа конституционни съдии, бих искал да напомня, че през юни 1995 г. бях избран от Народното събрание за генерален директор на БТА след преждевременната

кончина на тогавашния генерален директор Стефан Господинов. Бях избран за ръководител на агенцията след като практически целият ми трудов стаж бе преминал в БТА - като репортер и кореспондент в нейните основни информационни звена - редакциите „Справочна“, „Международна“ и „Вътрешна“ информация.

Господа конституционни съдии, предвид изложеното дотук моля, да отмените решението на Народното събрание от 11 юли т.г. за моето освобождаване като противоконституционно. Ако Конституционният съд счете за необходимо, може да изиска цялата документация за дейността на БТА през периода юни 1995 - юли 1997 г., за да се увери че фактите, които посочвам отговарят на истината.

Към настоящото мое становище прилагам и копие на Откритото писмо на ръководителите на всички синдикални организации в БТА против освобождаването ми като генерален директор на агенцията.

10 септември 1997 г.

София

С уважение:

/Милен Вълков/